

Innovative methods of teaching sustainable development principles in light industry education in technical schools

Kenjayeva Ziyodaxon Rahimjon qizi

ziyodakenjayeva173@icloud.com

Abstract

This article analyzes innovative methods used in the process of teaching the principles of sustainable development in technical schools of light industry education. The pedagogical foundations of the formation of ecological thinking, the development of creativity, and the introduction of digital technologies in the education system are highlighted. Also, the effectiveness of project-based learning, problem-based learning, and interactive methods is substantiated through practical examples. The article extensively discusses the advantages of introducing sustainable development ideas into the educational process, their role in forming an ecological culture and a sense of responsibility among students.

Keywords: sustainable development, innovative method, technical school, environmental education, project-based learning, problem-based learning, interactive method, digital technologies.

Annotatsiya

Mazkur maqolada yengil sanoat ta'lim yo'nalishidagi texnikumlarda barqaror rivojlanish tamoyillarini o'qitish jarayonida qo'llaniladigan innovatsion metodlar tahlil qilinadi. Ta'lim tizimida ekologik tafakkurni shakllantirish, ijodkorlikni rivojlantirish hamda raqamli texnologiyalarni joriy etishning pedagogik asoslari yoritilgan. Shuningdek, loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim va interfaol metodlarning samaradorligi amaliy misollar orqali asoslab berilgan. Maqolada ta'lim jarayoniga barqaror rivojlanish g'oyalarini kiritishning afzalliklari, o'quvchilarda ekologik madaniyat va mas'uliyat hissini shakllantirishdagi o'rni keng yoritilgan.

Kalit so'zlar: barqaror rivojlanish, innovatsion metod, texnikum, ekologik ta'lim, loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim, interfaol metod, raqamli texnologiyalar.

Kirish. Bugungi kunda ta'lim tizimida barqaror rivojlanish tamoyillarini o'qitish dolzarb masalalardan biridir. Ayniqsa, yengil sanoat yo'nalishida bu masala ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy jihatdan muhim o'rin tutadi. Tikuv buyumlari texnologiyasi yo'nalishidagi texnikum o'quvchilariga barqaror rivojlanish g'oyalarini yetkazish, ularni ekologik madaniyat, mas'uliyatli iste'mol va innovatsion yondashuv ruhida tarbiyalash zamon talabi hisoblanadi (1). Shu sababli ta'lim jarayoniga innovatsion pedagogik metodlarni joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi (2).

Asosiy qism. Texnikumlarda barqaror rivojlanish tamoyillarini o'qitishning samaradorligi tanlangan o'qitish metodlariga bog'liq. An'anaviy usullar bilan bir qatorda quyidagi innovatsion metodlar samarali natija beradi.

1. Loyiha asosida o'qitish (Project-based learning)

Bu metod o'quvchilarga mustaqil fikrlash, ekologik muammolarni tahlil qilish va ularni amaliy yechimlar orqali hal etish imkonini beradi. Masalan, "Qayta ishlanadigan materiallardan kiyim dizayni yaratish" yoki "Zero waste" texnologiyasi asosida kiyim tikish kabi loyihalar o'quvchilarning ekologik tafakkurini va ijodkorlik qobiliyatini rivojlantiradi (3).

2. Muammoli ta'lim (Problem-based learning)

Mazkur metod o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini shakllantirishga xizmat qiladi. O'quvchilarga amaliy muammolar berilib, ular izlanish, tahlil va muloqot orqali yechim topadilar. Natijada ularning ekologik mas'uliyat hissi va kasbiy tafakkuri rivojlanadi (4).

3. Interfaol metodlar

Interfaol metodlar, xususan "aqliy hujum", "fikrlar almashinuvi", "munozara" kabi usullar o'quvchilarning ijtimoiy faolligini oshiradi. Ular ekologik muammolarga nisbatan o'z nuqtayi

nazarlarini himoya qilishni o'rganadilar. Bu esa ularni faol, fikrlovchi va mas'uliyatli shaxs sifatida shakllantiradi.

4. Raqamli texnologiyalarni qo'llash

Zamonaviy texnologiyalar ta'lim jarayonini interfaol va qiziqarli qiladi. 3D modellash, virtual laboratoriyalar, ekologik kalkulyatorlar yordamida ishlab chiqarish jarayonidagi chiqindilarni hisoblash va kamaytirish bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish mumkin (1). Bu o'quvchilarda texnik tafakkur va ekologik ongni birgalikda rivojlantiradi.

Xulosa

Texnikumlarda yengil sanoat ta'limini innovatsion metodlar asosida tashkil etish — barqaror rivojlanish tamoyillarini amaliyotga tatbiq etishning eng samarali yo'llaridan biridir. O'qituvchi interfaol, loyiha va muammoli ta'lim metodlaridan foydalangan holda o'quvchilarda ekologik madaniyat, mas'uliyatli yondashuv va kasbiy tafakkurni shakllantiradi. Bu esa O'zbekistonning barqaror rivojlanish strategiyasi maqsadlariga xizmat qiladi (2).

Foydalanilgan adabiyotlar

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Barqaror rivojlanish maqsadlari doirasida ta'lim tizimini takomillashtirish to'g'risida"gi Farmoni.

Hasanov S. Kasbiy ta'limda ekologik madaniyatni shakllantirishning pedagogik asoslari. – Toshkent, 2021.

UNESCO. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. – Paris, 2020.

Omonova M. Texnikumlarda innovatsion ta'lim metodlari. – Toshkent, 2022.